

מילות היחס- הצרכה ונטייה

כתבה עינת דהן, מדריכת עברית לעולים חט"ע

כל הזכויות שמורות

מילות יחס מוצרכות

(זכרו: מילת היחס **את** נעלמת כאשר אין יידוע).

- לבקר ב...- בשבוע שעבר ביקרנו בכותל המערבי .
- לבקר את-ביקרתי את חברתי בביתה בתל אביב.
- לבקר את- העיתונאי ביקר את דברי השר.
- להתגבר על...- אדם צריך להתגבר **על** הקשיים שלו ולהמשיך בדרכו.
- לגלות את...ל...- דני גילה **את** הסוד לרותי.
- לפחוד/לפחד מ...- דני פוחד **מעכבישים**.
- לגעת ב...- דני לא אוהב לגעת **בכלבים**.
- לגרום ל...- המצב הכלכלי בגרוע גרם **לאנשים** רבים לרדת אל מתחת לקו העוני.
- לדאוג ל...- אימא דואגת **לבן** שלה כי הוא מאחר.
- לדבר עם...על...- דיברתי **עם** חברה שלי **על** המסיבה.
- לדווח ל...על...- השוטר דיווח למפקד שלו **על** האירוע האלים.
- לדון ב...- צוות המורים דן **במשימות** שעומדות בפני הכיתה.
- לדעת את... (לדעת + תוכן)- אני יודע את מספר הטלפון שלך.
- להכיר את... (להכיר מישהו או משהו)- דני מכיר **את** יוסי. דני מכיר **את** ירושלים.
- לדעת על...- אני רוצה לדעת יותר על ההיסטוריה של העם היהודי.
- לדרוש מ...- המורה דורשת **מהתלמידים** להגיע בזמן לשיעור.
- להשתתף ב...- דני רוצה להשתתף **בשיעורי** המכטרוניקה.
- מצטער על... (מרגיש שהוא לא בסדר)- הילד הצטער **על** ההתנהגות שלו.

מתנצל על... (מבקש סליחה)- אני מתנצל על כך שצעקתי עליך.
להאזין ל...- אני מאזין להרצאות באינטרנט.
להאמין ל...- אני מאמינה לך, אני יודעת שאתה לא משקר.
להאמין ב...- היהודים הנוצרים והמוסלמים מאמינים באל אחד.
להאשים את...ב...- השכן האשים את הבן של השכנה בשבירת החלון שלו.
להבחין ב...- זה כל כך קטן, קשה להבחין בזה.
להביט ב.../ להסתכל ב...- אני מביט בך, אבל אני לא מסתכל בעיניך.
להבין את...- לפעמים קשה לי להבין את החומר במתמטיקה.
להגיב/לענות על...- אתה לא צריך להגיב על כל דבר שמישהו אומר.
להודות ל...על...- הודנו לחברים שלנו על העזרה לארגון המסיבה.
להודות ב...- הנאשם לא הודה באשמה.
להודיע ל...על...- מנהל בית הספר הודיע לנו על דחיית הטיוול השנתי.
להצחיק את...- המדריכה מצחיקה את החניכים.
להצטיין ב...- יוסף מצטיין בספורט.
להציע את...ל...- הצעתי לחברה שלי את עזרתי בלימוד לקראת המבחן.
להקשיב ל...- כשחבר מדבר, חשוב לי להקשיב לו.
להראות את...ל...-המדריכה הראתה לנו את הרחוב המפורסם.
לחוש ב...- חשנו בריח חזק של גז בדירה.
להרגיע את...- הרופא ניסה להרגיע את החולה.
להשאיל את...ל... (מחזירים את אותו חפץ)- דינה השאילה לי את המילון שלה.
לשאול את- שאלתי את הספר מיוסף.
לשאול את...- שאלתי את חברתי מה השעה.
להלוות את...ל... (לא מחזירים את אותו חפץ אלא את תמורתו)- הבנק הלווה לי את הסכום שהיה חסר לי לקניית רכב.
ללוות את- לווייתי את הכסף מהבנק.
להחזיר את ל- החזרתי ליוסי את המילון. החזרתי לבנק את החוב שלי.
להשיב ל... (=לענות)- המורה חשב זמן רב לפני שהשיב לנו על השאלה.
להשיב את.../להחזיר את... (=להחזיר)- ישראל השיבה את סיני למצריים.

להשפיע על...- הספר שקראתי השפיע עליי מאוד.
להתנגד ל...- אני מתנגד לדעתך.
להעליב את...- לא הייתה לי כוונה להעליב את חברתי.
להיעלב מ...- נעלבתי מדברי חברי.
לפגוע ב...- לפעמים אדם פוגע בחברו בלי כוונה.
להיפגע מ...- אתה לא צריך להיפגע ממני, לא התכוונתי לפגוע בך.
לעודד את...-חברים מעודדים זה את זה.
להעיר את...- כל בוקר אימא שלי מעירה אותי ב 07:00.
להעיר ל... על...- המורה העיר לתלמיד על התנהגותו בשיעור.
להתעורר ב...- בשבת אני מתעוררת בשעה מאוחרת.
לאחר ל...- אני לא רוצה לאחר לשיעור.
להתמודד עם...- כל אחד מתמודד עם בעיות בחיים.
להאמין ב...- אתאיסטים אינם מאמינים באלוהים. המורה שלי תמיד אמרה לי שהיא מאמינה ב'.
להאמין ל...- אני מאמינה לך, אני יודעת שאינך משקר.
לחשוש/לפחד מ...- לא כדאי לחשוש מאתגרים.
לדאוג ל...- הוריי דואגים לבריאותי.
לשים לב ל...- שימו לב לאותיות הקטנות בחוזה.
להתרגש מ...- התרגשתי מאוד מדברי המורה.
להירגע מ...- אני מתרגלת יוגה, כשאני רוצה להירגע מהלחץ.
להתכוון ל...- כשאני אומרת לכם שאתם תלמידים מצוינים, אני מתכוונת להשקעה הרבה שלכם, ולא רק לציונים.
לתאר את...- במבחן ביקשו שנתאר את העיר שבה אנחנו גרים.
לגור ב... (בבית/ברחוב/בעיר/במקום)- אני גרה בתל אביב.
לחיות ('חיים')- אני חיה כמו שאני רוצה לחיות.
להסביר את...ל...- המורה הסבירה לתלמידים את החומר
לחפש את...- חיפשתי את הטלפון שלי בכל הבית, ולא מצאתי אותו.
למצוא את... חיפשתי את הטלפון שלי בכל הבית, ולא מצאתי אותו.

להמציא את... - תלמידי המגמה המציאו את המכשיר המיוחד הזה.
לשלם עבור... - הוריי שילמו עבור לימודיי באוניברסיטה.
להתייחס אל/ל... - כל הערב לא התייחסתי לחברתי, לכן היא נפגעה ממני.
לשכנע את מישהו במשהו- אני מנסה לשכנע את חברי בצדקת דבריי.
להמליץ על... - אני מבקשת שתמליצו לי על טכנאי מחשבים טוב.
להעדיף את על פני... - אני מעדיפה את המאכלים הבריאים על פני מזון מהיר.
להתרגל ל... - קשה להתרגל למקום מגורים חדש.
להסתדר עם... - הילד שלי יודע להסתדר עם ילדים אחרים.
להשקיע ב... - החלטתי שהשנה אשקיע בלימודים יותר מאשר בשנה שעברה.
לטפל ב... - אימהות מטפלות בתינוקות שלהן טוב יותר מכל אדם.
להשתלב ב... - בוגרי הטכניון מנסים להשתלב בעולם ההיי-טק.
לבקש ממישהו את... - המורה מבקשת מאיתנו שקט.
לכעוס על... - אימא כעסה עלינו, כי השארנו את המטבח מלוכלך.
להבדיל בין משהו למשהו- קשה להבדיל בין חברות לידידות.
להשוות את... ל... - אינני אוהב שמשווים אותי לאחי.
להאשים את... ב... - השוטר האשים את הבחור בגנבה.
לבחור ב... - בבחירות הקרובות אבחר במפלגה זו.
לבחור את... - בחנות הגלידות הילד בחר את הטעם האהוב עליו.
להחליף את... ב... - אני רוצה להחליף את החולצה הזו בחולצה אחרת במידה גדולה יותר.

לעסוק ב... - אדם צריך לעסוק במקצוע שאותו הוא אוהב. הטקסט הזה עוסק בתאונות הדרכים בישראל.

לכבד את... - בבית הספר מחנכים אותנו לכבד את הזולת (=אדם אחר).

להפריע ל... - דני, אני מבקשת שתפסיק להפריע לי בשיעור.

להיות אחראי על... - כל אחד חייב להיות אחראי על מעשיו ועל דבריו.

לקחת אחריות על- כל אחד חייב לקחת אחריות על מעשיו ועל דבריו.

מיון על פי מילות היחס

את...

רק לפני שם עצם מיודע, אם שם העצם לא מיודע אין "את" ואין מילת יחס אחרת במקומה.

לגלות את...ל...דני גילה את הסוד לרותי.
לבקר את-ביקרתי את חברתי בביתה בתל אביב.
לבקר את- העיתונאי ביקר את דברי השר.
לדעת את...- (לדעת + תוכן)- אני יודע את מספר הטלפון שלך.
להכיר את...- (להכיר מישהו או משהו)- דני מכיר את יוסי. דני מכיר את ירושלים.
להאשים את...ב...- השכן האשים את הבן של השכנה בשבירת החלון שלו.
להבין את...- לפעמים קשה לי להבין את החומר במתמטיקה.
להצחיק את...- המדריכה מצחיקה את החניכים.
להראות את...ל...-המדריכה הראתה לנו את הרחוב המפורסם.
להרגיע את...- הרופא ניסה להרגיע את החולה.
להשאיל את...ל... (מחזירים את אותו חפץ)- דינה השאילה לי את המילון שלה.
לשאול את- שאלתי את הספר מיוסף.
לשאול את...- שאלתי את חברתי מה השעה.
להלוות את...ל... (לא מחזירים את אותו חפץ אלא את תמורתו)- הבנק הלווה לי את הסכום שהיה חסר לי לקניית רכב.
ללוות את- לוויתי את הכסף מהבנק.
להחזיר את ל- החזרתי ליוסי את המילון. החזרתי לבנק את החוב שלי.
להשיב את.../להחזיר את... (=להחזיר)- ישראל השיבה את סיני למצריים.
להעליב את...- לא הייתה לי כוונה להעליב את חברתי.
לעודד את...-חברים מעודדים זה את זה.
להעיר את...- כל בוקר אימא שלי מעירה אותי ב 07:00.
לתאר את...- במבחן ביקשו שנתאר את העיר שבה אנחנו גרים.

להסביר את...ל...- המורה הסבירה לתלמידים את החומר
לחפש את...- חיפשתי את הטלפון שלי בכל הבית, ולא מצאתי אותו.
למצוא את... חיפשתי את הטלפון שלי בכל הבית, ולא מצאתי אותו.
להמציא את...- תלמידי המגמה המציאו את המכשיר המיוחד הזה.
לשכנע את מישהו במשהו- אני מנסה לשכנע את חברי בצדקת דברי.
להעדיף את על פני...- אני מעדיפה את המאכלים הבריאים על פני מזון מהיר.
לבחור את...- בחנות הגלידות הילד בחר את הטעם האהוב עליו.
לבקש ממישהו את...- המורה מבקשת מאיתנו שקט.
להשוות את... ל...- אינני אוהב שמשווים אותי לאחי.
להאשים את...ב...- השוטר האשים את הבחור בגנבה.
להחליף את... ב...- אני רוצה להחליף את החולצה הזו בחולצה אחרת במידה גדולה יותר.
לכבד את...- בבית הספר מחנכים אותנו לכבד את הזולת (=אדם אחר).

.....

מ...

לפחוד/לפחד מ...- דני פוחד מעכבישים.
לדרוש מ...- המורה דורשת מהתלמידים להגיע בזמן לשיעור.
להיעלב מ...- נעלבתי מדברי חברי.
להיפגע מ...- אתה לא צריך להיפגע ממני, לא התכוונתי לפגוע בך.
לחשוש/לפחוד מ...- לא כדאי לחשוש מאתגרים.
להתרגש מ- התרגשתי מאוד מדברי המורה.
להירגע מ...- אני מתרגלת יוגה, כשאני רוצה להירגע מהלחץ.
לבקש ממישהו את...- המורה מבקשת מאיתנו שקט.

.....

על...

להתגבר על...- אדם צריך להתגבר על הקשיים שלו ולהמשיך בדרכו.
לדבר עם...על...- דיברתי עם חברה שלי על המסיבה.
לדעת על...- אני רוצה לדעת יותר על ההיסטוריה של העם היהודי.
מצטער על... (מרגיש שהוא לא בסדר)- הילד הצטער על ההתנהגות שלו.
מתנצל על... (מבקש סליחה)- אני מתנצל על כך שצעקתי עליך.
להגיב/לענות על...- אתה לא צריך להגיב על כל דבר שמישהו אומר.
להודות ל...על...- הודנו לחברים שלנו על העזרה לארגון המסיבה.
להודיע ל...על...- מנהל בית הספר הודיע לנו על דחיית הטיול השנתי.
להשפיע על...- הספר שקראתי השפיע עליי מאוד.
להמליץ על- אני מבקשת שתמליצו לי על טכנאי מחשבים טוב.
לכעוס על...- אימא כעסה עלינו, כי השארנו את המטבח מלוכלך.
להיות אחראי על...- כל אחד חייב להיות אחראי על מעשיו ועל דבריו.
לקחת אחריות על- כל אחד חייב לקחת אחריות על מעשיו ועל דבריו.

.....

ל...

לגלות את...ל...- דני גילה את הסוד לרותי.
לגרום ל...- המצב הכלכלי בגרוע גרם לאנשים רבים לרדת אל מתחת לקו העוני.
לדאוג ל...- אימא דואגת לבן שלה כי הוא מאחר.
לדווח ל...על...- השוטר דיווח למפקד שלו על האירוע האלים.
להאזין ל...- אני מאזין להרצאות באינטרנט.
להאמין ל...- אני מאמינה לך, אני יודעת שאתה לא משקר.
להודות ל...על...- הודנו לחברים שלנו על העזרה לארגון המסיבה.
להודיע ל...על...- מנהל בית הספר הודיע לנו על דחיית הטיול השנתי.

להציע את...ל...- הצעתי לחברה שלי את עזרתי בלימוד לקראת המבחן.
להקשיב ל...- כשחבר מדבר, חשוב לי להקשיב לו.
להראות את...ל...-המדריכה הראתה לנו את הרחוב המפורסם.
להשאיל את...ל... (מחזירים את אותו חפץ)- דינה השאילה לי את המילון שלה.
להלוות את...ל... (לא מחזירים את אותו חפץ אלא את תמורתו)- הבנק הלווה לי את הסכום שהיה חסר לי לקניית רכב.
להחזיר את ל- החזרתי ליוסי את המילון. החזרתי לבנק את החוב שלי.
להשיב ל... (=לענות)- המורה חשב זמן רב לפני שהשיב לנו על השאלה.
להתנגד ל...- אני מתנגד לדעתך.
לאחר ל...- אני לא רוצה לאחר לשיעור.
להאמין ל...- אני מאמינה לך, אני יודעת שאינך משקר.
לדאוג ל...- הוריי דואגים לבריאותי.
לשים לב ל...- שימו לב לאותיות הקטנות בחוזה.
להתכוון ל...- כשאני אומרת לכם שאתם תלמידים מצוינים, אני מתכוונת להשקעה הרבה שלכם, ולא רק לציונים.
להסביר את...ל...- המורה הסבירה לתלמידים את החומר
להתייחס אל/ל...- כל הערב לא התייחסתי לחברתי, לכן היא נפגעה ממני.
להתרגל ל...- קשה להתרגל למקום מגורים חדש.
להשוות את... ל...- אינני אוהב שמשווים אותי לאחי.
להפריע ל...- דני, אני מבקשת שתפסיק להפריע לי בשיעור.

.....

ב...ב

לבקר ב...ב - בשבוע שעבר ביקרנו בכותל המערבי .
לגעת ב...ב - דני לא אוהב לגעת בכלבים
לדון ב...ב - צוות המורים דן במשימות שעומדות בפני הכיתה.
להשתתף ב...ב - דני רוצה להשתתף בשיעורי המכטרוניקה.
להאמין ב...ב - היהודים הנוצרים והמוסלמים מאמינים באל אחד.
להאשים את...ב...ב - השכן האשים את הבן של השכנה בשבירת החלון שלו.
להבחין ב...ב - זה כל כך קטן, קשה להבחין בזה.
להביט ב...ב / להסתכל ב...ב - אני מביט בך, אבל אני לא מסתכל בעיניך.
להודות ב...ב - הנאשם לא הודה באשמה.
להצטיין ב...ב - יוסף מצטיין בספורט.
לחוש ב...ב - חשנו בריח חזק של גז בדירה.
לפגוע ב...ב - לפעמים אדם פוגע בחברו בלי כוונה.
להתעורר ב...ב - בשבת אני מתעוררת בשעה מאוחרת.

.....

עם...עם

לדבר עם...על...על - דיברתי עם חברה שלי על המסיבה.
להתמודד עם...עם - כל אחד מתמודד עם בעיות בחיים.
להסתדר עם...עם - הילד שלי יודע להסתדר עם ילדים אחרים.

.....

עבור...

לשלם עבור...- הוריי שילמו עבור לימודיי באוניברסיטה.

.....

על פני...

להעדיף את על פני...- אני מעדיפה את המאכלים הבריאים על פני מזון מהיר.

.....

בין... לבין...

להבדיל בין משהו למשהו- קשה להבדיל בין חברות לידידות.

נטיית מילות היחס

נטייה על דרך היחיד

ל-	לי	לך	לך	לו	לה	לנו	לכם/ן	להם/ן
ב-	בי	בך	בך	בו	בה	בנו	בכם/ן	בהם/ן
מ (מן)-	ממני	ממך	ממך	ממנו	ממנה	מאתנו	מכם/ן	מהם/ן
כמו-	כמוני	כמוך	כמוך	כמוהו	כמוה	כמונו	כמוכן/ן	כמוהם/ן
אצל-	אצלי	אצלך	אצלך	אצלו	אצלה	אצלנו	אצלכם/ן	אצלם/ן
את-	אותי	אותך	אותך	אותו	אותה	אותנו	אתכן/ן	אתם/ן
בשביל-	בשבילי	בשבילך	בשבילך	בשבילו	בשבילה	בשבילנו	בשבילכם/ן	בשבילם/ן
בין-	ביני	בינך	בינך	בינו	בינה	בינינו	בינכם/ן	בינם/ן
עם-	אתי	אתך	אתך	אתו	אתה	אתנו	אתכם/ן	אתם/ן
על יד-	על ידי	על ידך	על ידך	על ידו	על ידה	על ידינו	על ידכם/ן	על ידם/ן

לשם העצם ביחיד או ביחידה (חבר, חברה) נוסיף את הסיומות הבאות:

- שלי - י - חברי חברתי
- שלך - ך - חברך חברתך
- שלך - ך - חברך חברתך
- שלו- ו - חברו חברתו
- שלה- ה - חברה חברתה
- שלנו - נו - חברנו חברתנו
- שלכם/ן- ך/ם - חברכם/ן חברתכם/ן
- שלהם/ן- ך/ם - חברם/ן חברתם/ן

נטייה על דרך הרבים

על- עליכם/ן	עלי (עלי)	עליך	עליך (עלייך)	עליו	עליה	עלינו
אל- אליכם/ן	אלי (אלי)	אליך	אליך (אלייך)	אליו	אליה	אלינו
לפני- לפניכן/ן	לפני (לפניי)	לפניך	לפניך (לפנייך)	לפניו	לפניה	לפנינו
אחרי- אחריכן/ן	אחרי (אחרי)	אחריך	אחריך (לפנייך)	אחריו	אחריה	אחרינו
מעל- מעליכם/ן	מעלי (מעליי)	מעליך	מעליך (מעלייך)	מעליו	מעליה	מעלינו
מאחורי- מאחוריכם/ן	מאחורי (מאחורי)	מאחריך	מאחריך (מאחוריך)	מאחוריו	מאחוריה	מאחורינו
על יְדֵי- על יְדֵיכם/ן	על יְדֵי (על ידי)	על יְדֵיך	על יְדֵיך (על ידייך)	על יְדֵיו	על יְדֵיה	על יְדֵינו
בלעדי- בלעדיכם/ן	בלעדי (בלעדי)	בלעדיך	בלעדיך (בלעדייך)	בלעדיו	בלעדיה	בלעדינו

לשם העצם ברבים או ברבות (חברים, חברות) נוסיף את הסיומות הבאות:

- שלי - י - חברי (בלי ניקוד חבריי), חברותי (בלי ניקוד חברותיי)
- שלך- יך - חבריך, חברותיך
- שלך - ייך - חבריך (בלי ניקוד חברייך), חברותיך (בלי ניקוד חברותייך)
- שלו- יו - חבריו, חברותיו
- שלה- ייה - חבריה, חברותיה
- שלנו - ינו - חברינו חברותינו
- שלכם/ן- יכם/ן - חבריכם/ן חברותיכם/ן
- שלהם/ן- יהם/ן - חבריהם/ן חברותיהם/ן

בהצלחה ועבודה נעימה, עינת דהן

